

Għajnuna legali

 Ir-Rumanija

Il-kontenut ipprovdut minn

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Il-proċedimenti legali xi spejjeż jinvolvu, u normalment min irid iħallashom?

L-ghajnuna legali pubblika tista' tingħata fil-forom li ġejjin:

- (a) il-ħlas tat-tariffa għar-rappreżentanza, l-assistenza legali u, fejn applikabbli, id-difiża minn avukat maħtur jew magħżul sabiex jiġi żgurat l-eżerċitar jew is-salvagwardjar ta' dritt jew interess leġittimu fil-qorti jew sabiex tiġi evitata tilwima, minn hawn 'il-quddiem imsejħa "assistenza minn avukat";
- (b) il-ħlas ipprovdut lill-expert, lit-traduttur jew lill-interpretu użat matul il-proċedimenti, bl-approvazzjoni tal-qorti jew tal-awtorità ġudizzjarja, jekk dan il-ħlas jaqa' fuq il-persuna li tippreżenta rikors għall-ġħajnuna legali pubblika;
- (c) il-ħlas tat-tariffa tal-ufficjal ġudizzjarju;
- (d) eżenzjonijiet minn, tnaqqis, skedar mill-ġdid jew differment tal-ħlas tal-ispejjeż legali, kif previst mil-liġi, inkluži dawk dovuti fl-istadju tal-eżekuzzjoni.

Meta l-ġħajnuna legali pubblika tiġi pprovdata lil cittadini tal-Istati Membri tal-UE jew lil persuni oħra li jkollhom id-domiċiлю jew ir-residenza abitwali tagħhom fit-territorju ta' Stat Membru, l-ġħajnuna legali pubblika approvata tista' tinkludi wkoll:

- (a) I-ispejjeż għat-traduzzjoni tad-dokumenti pprezentati mill-benefiċjarju, li kienu mitluba mill-qorti jew mill-awtorità ġudizzjarja għar-rizoluzzjoni tal-każ, u t-talbiet u d-dokumenti relatati sottomessi jew riċevuti huma eżentati mill-formalitā tal-legalizzazzjoni jew minn kwalunkwe formalitā ekwivalenti oħra.
- (b) is-servizzi ta' interpretu fil-proċedimenti mwettqa quddiem il-qorti/awtorità ġudizzjarja;
- (c) I-ispejjeż imġarrba bl-ivvjaġġar li l-benefiċjarju tal-assistenza jew persuna oħra jkun irid jagħmel lejn ir-Rumanija fuq tal-baġżeen tal-qorti jew tal-awtorità ġudizzjarja, jew fejn il-liġi tirrikjedi, il-preżenza obbligatorja ta' xi waħda minn dawn il-persuni.

Il-persuna eligibbli li tissodisfa r-rekwiziti stabbiliti fil-mistoqsja Nru 3 hija intitolata wkoll għal rimborż tal-ħlas magħmul lill-medjatur bħala tariffa meta hija tagħti prova li, qabel ma bdew il-proċedimenti legali, hija kienet għaddiet mill-proċedimenti ta' medjazzjoni għat-tilwima jew jekk titlob il-medjazzjoni wara l-bidu tal-proċedimenti, iż-żda qabel id-data tal-ewwel seduta.

L-ġħajnuna legali pubblika tista' tiġi pprovdata, separatament jew b'mod kumulattiv, fi kwalunkwe waħda mill-forom imsemmija hawn fuq. Il-valur tal-ġħajnuna legali pubblika pprovdata, separatament jew b'mod kumulattiv, fi kwalunkwe forma ta' assistenza minn avukat, expert, traduttur, interpretu jew ufficjal ġudizzjarju, ma jistax jaqbeż il-livell massimu ekwivalenti ta' tnax-il salarju minimu gross nazzjonali fuq perjodu ta' sena fis-sena meta jkun ġie ppreżentat ir-rikors għall-ġħajnuna.

(L-Artikoli 6, 7, 20 u 44 tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-ġħajnuna legali pubblika f'materji ċivili, kif approvata bil-Liġi Nru 193/2008, kif sussegwentement emendata u supplimentata)

2 X'inhija eżattament l-ġħajjnuna legali?

L-ġħajjnuna legali pubblika tikkostitwixxi l-forma ta' assistenza mogħtija mill-Istat bil-ġħan li jipprovd għad-dritt għal proċess ġust u li jissalvagwardja l-aċċess ugħali għall-att tal-ġustizzja sabiex jiġi żgurat l-eżerċitar ta' certi drittijiet jew interressi leġittimi b'meżzi ġudizzjarji, inkluż għall-eżekuzzjoni ta' sentenzi tal-qorti jew titoli eżegwibbi oħra.

(L-Artikolu 1 tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-ġħajjnuna legali pubblika f'materji ċivili, kif approvata bil-Liġi Nru 193/2008, kif sussegwentement emendata u supplimentata)

3 Għandi dritt għal ġħajjnuna legali?

Kwalunkwe persuna fiżika tista' tapplika għall-ġħajjnuna legali pubblika jekk ma tkunx tista' tlaħhaq mal-ispejjeż legali għal certi proċedimenti, jew ma' dawk li jirriżultaw mir-riċeviment ta' konsulenza legali sabiex jiġi salvagwardjat dritt jew interress leġittimu fil-qorti, mingħajr ma jiġi pperikolat il-manteniment tagħha jew tal-familja tagħha.

Familja tfisser il-konjuġi, it-tfal jew dixxidenti diretti oħra sal-età ta' 18-il sena, li jkunu finanzjarjament dipendenti fuq ir-rikorrent, u t-tfal jew dixxidenti diretti oħra ta' 'I fuq minn 18-il sena, iżda sal-età ta' 26 sena, jekk ikunu qed ikomplu l-istudji tagħhom u jkunu jiddependu finanzjarjament fuq ir-rikorrent. Membru tal-familja huwa meqjus ukoll li huwa l-persuna li tikkondivid i-d-domiċilju jew il-post tar-residenza, jew id-dar, mar-rikorrent, it-tfal jew dixxidenti diretti oħra tagħha sal-età ta' 18-il sena, li jkunu finanzjarjament dipendenti fuq ir-rikorrent, u t-tfal jew dixxidenti diretti oħra ta' 'I fuq minn 18-il sena, iżda sal-età ta' 26 sena, jekk ikunu qed ikomplu l-istudji tagħhom u jkunu jiddependu finanzjarjament fuq ir-rikorrent.

Il-persuni li d-dħul nett medju tagħhom kull xahar għal kull membru tal-familja jkun anqas minn RON 500 fl-aħħar xahrejn ta' qabel is-sottomissjoni tar-rikors huma intitolati għal ġħajjnuna legali pubblika. F'dan il-każ, l-ammonti li jikkostitwixxu ġħajjnuna legali pubblika jithallsu mill-Istat b'rata ta' 50 %. L-ammonti li jikkostitwixxu l-limiti tad-ħħul u l-limitu massimu li jista' jingħata bħala ġħajjnuna legali pubblika jistgħu jiġi riveduti b'deċiżjoni tal-Gvern.

L-ġħajjnuna legali pubblika tista' tingħata wkoll f'każijiet oħra, b'mod proporzjonali mal-ħtiġijiet tar-rikorrent, meta l-ispejjeż legali reali jew stmati aktarx li jirrestringu l-aċċess effettiv tar-rikorrent għall-ġustizzja, inkluż għall-ispejjeż differenti tal-ġħajxien bejn l-Istat Membru fejn ir-rikorrent ikun domiċiljat jew ikollu r-residenza abitwali tiegħu, u r-Rumanija.

Meta jkun qed jiġi determinat id-dħħul, jiġi kkunsidrat kwalunkwe dħħul regolari bħal pagi, allowances, ħlasijiet, annwalitajiet, kirjet, profitt mill-kummerċ jew mill-impieg indipendent u oħra jn simili, kif ukoll l-ammonti dovuti fuq bażi regolari, bħal kirjet u obbligi ta' manteniment.

L-ġħajjnuna legali pubblika tingħata b'mod indipendenti mill-istatus finanzjarju tar-rikorrent jekk li ġi speċjali tipprevedi d-dritt għall-assistenza legali jew għal assistenza legali bla ħlas bħala mizura protettiva fid-dawl ta' cirkostanzi speċjali bħal minoranza, diżabbiltà, certu status jew oħra jn simili. F'dan il-każ, l-ġħajjnuna legali pubblika tingħata mingħajr ma jiġi ssodisfati l-kriterji tad-ħħul, iżda biss għas-salvagwardjar jew ir-rikoxximent ta' certi drittijiet jew interressi leġittimi li jirriżultaw minn jew li jkunu relatati maċ-ċirkostanza speċjali li tkun iġġustifikat ir-rikoxximent, skont il-liġi, tad-dritt għall-assistenza legali jew għal assistenza legali bla ħlas.

Id-dritt għall-ġħajjnuna legali pubblika jintemm bil-mewt tal-parti jew bit-titħej fl-istatus finanzjarju ta' dik il-parti sal-punt li tkun tiflaħ tħallas l-ispejjeż legali.

(L-Artikoli 4, 5, 8, 81, 9, 10, 101, 2, 21 u 50 tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-ġħajjnuna legali pubblika f'materji ċivili, kif approvata bil-Liġi Nru 193/2008, kif sussegwentement emendata u supplimentata)

4 L-għajjnuna legali tingħata għal kull tip ta' proċediment?

L-għajjnuna legali pubblika prevista minn din l-Ordni ta' Emerġenza tal-Gvern tingħata fi kwistjonijiet ċivili, kummerċjali, amministrattivi, tax-xogħol u tas-sigurtà soċjali, kif ukoll fi kwistjonijiet oħra, bl-eċċeżżoni ta' kwistjonijiet kriminali.

(*L-Artikolu 3 tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-għajjnuna legali pubblika f'materji ċivili, kif approvata bil-Liġi Nru 193/2008, kif sussegwentement emadata u supplimentata*)

5 Ježistu proċeduri speċjali f'każijiet ta' bżonn?

L-ebda proċedura partikolari ta' urġenza fi kwistjonijiet ta' assistenza legali mhija regolata.

6 Minn fejn nista' nikseb formola ta' applikazzjoni għal għajjnuna legali?

Ir-rikorsi għall-għajjnuna legali pubblika, li jiġu ppreżentati f'konformità ma' dan il-kapitolu, jitħejew skont il-formola tar-rikors stabbilita fl-Anness li jifforma parti integrali minn din l-Ordni ta' Emerġenza (*l-Artikolu 49 tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-għajjnuna legali pubblika f'materji ċivili, kif approvata bil-Liġi Nru 193/2008, kif sussegwentement emadata u supplimentata*).

FORMOLA

għar-rikors għall-għajjnuna legali fi Stat Membru ieħor tal-Unjoni Ewropea

Struzzjonijiet:

1. Qabel timla l-formola tar-rikors, jekk jogħġibok aqra sewwa dawn l-istruzzjonijiet.
2. Il-persuna li timla l-formola tar-rikors trid tiprovd i-l-informazzjoni kollha mitluba f'din il-formola.
3. Kwalunkwe informazzjoni impreċiża, inadegwata jew mhux kompluta tista' ddewwem l-ipproċessar tar-rikors tiegħek.
4. L-inklużjoni ta' informazzjoni falza jew mhux kompluta fir-rikors tista' tirriżulta f'konsegwenzi legali u r-rikors għall-għajjnuna legali jista' jiġi miċħud; inti tista' tiffaċċja wkoll akkużi kriminali.
5. Jekk jogħġibok ehmeż id-dokumenti kollha ta' sostenn.
6. Jekk jogħġibok innota li dan ir-rikors ma jaffettwax il-limitu ta' żmien li għandu jiġi osservat biex jinbdew il-proċedimenti ġudizzjarji.
7. Jekk jogħġibok ikteb id-data u ffirma r-rikors.

A1. Dettalji personali tar-rikorrent

Kunjom u isem

Data u post tat-twelid

Numru personali

Indirizz (domiċiлю jew residenza)

.....

Tel/Faks/Posta elettronika

A2. Dettalji personali tar-rappreżtant legali (genitur, kustodju, kuratur, ecc.), fejn applikabbli (għandhom jimtlew jekk ir-rikorrent ikun rappreżtant legalment)

Kunjom u isem

Data u post tat-twelid

Numru personali

Indirizz

Tel./Faks/Posta elettronika

A3. Dettalji personali tal-avukat tar-rikorrent, fejn applikabbi (għandhom jimtlew jekk ir-rikorrent digà jkollu avukat)

Kunjom u isem

Indirizz

Tel/Faks/Posta elettronika

B. Informazzjoni dwar it-tilwima li għaliha tintalab l-għajjnuna legali

Jekk jogħġibok ehmeż kopji tad-dokumenti kollha ta' sostenn.

B1. In-natura tat-tilwima (divorzju, impjieg, eċċ.)

B2. Il-valur tat-tilwima jekk jista' jiġi espress fi flus, u l-munita li fiha jiġi espress il-valur tat-tilwima

B3. Deskrizzjoni tas-sitwazzjoni fejn tkun qiegħda tintalab l-għajjnuna legali pubblika għas-soluzzjoni tagħha (inkluži l-qorti kompetenti, id-data tas-smiġħ, l-evidenza, eċċ.)

C. Dettalji dwar il-proċedimenti

Jekk jogħġibok ehmeż kopji tad-dokumenti kollha ta' sostenn.

C1. Il-pożizzjoni attwali tiegħek jew x'se tkun il-pożizzjoni tiegħek fil-proċedimenti (attur jew konvenut)

Iddeskrivi s-suġġett tat-talba ppreżentata għall-eżami

L-isem u d-dettalji ta' kuntatt tal-kontroparti

C2. Raġunijiet speċjali għat-talba ta' azzjoni urġenti permezz ta' dan ir-rikors, fejn applikabbi

C3. Jekk jogħġibok elenka l-ispejjeż li għandhom jiġu koperti mir-rikors (li għandhom jiġu verifikati)

-
 (a) l-assistenza minn avukat;

-
 (b) il-ħlas tal-espert;

-
 (c) il-ħlas għat-traduttur jew għall-interpretu li jintuża matul il-proċedimenti;

(d) il-ħlas tat-tariffa tal-uffiċċjal ġudizzjarju (executorului judecătoresc);

(e) l-eżenzjonijiet minn, it-naqqis, l-iskedar mill-ġdid jew id-differiment tal-ħlas tal-ispejjeż legali u/jew tal-garanziji (cauțiunilor), kif previst mil-liġi, inkluzi t-tariffi u l-garanziji (cauțiunilor) pagabbi fl-istadju tal-eżekuzzjoni.

C4. Jekk jogħġbok speċifika jekk l-ghajjnuna legali pubblika hijiex qiegħda tintalab biex tinkiseb:

Assistenza minn avukat fil-qafas ta' proċeduri extraġudizzjarji

Assistenza minn avukat qabel il-bidu tal-proċedimenti legali

Assistenza minn avukat (konsultazzjoni u/jew rappreżentanza) fil-qafas ta' proċedimenti legali li għaddejjin bħalissa. F'dan il-każ, jekk jogħġbok speċifika:

- in-numru tar-registrazzjoni
- id-dati tas-seduti
- l-isem tal-qorti
- l-indirizz tal-qorti

Assistenza minn avukat fi proċeduri ta' stħarriġ ġudizzjarju kontra sentenza tal-qorti. F'dan il-każ, jekk jogħġbok speċifika:

- l-isem tal-qorti
- id-data tas-sentenza
- ir-raġuni għaliex qed tintalab l-assistenza
- l-appell kontra s-sentenza

Assistenza minn avukat fi proċedimenti ta' eżekuzzjoni. F'dan il-każ, jekk jogħġibok speċifika:

- l-isem tal-qorti
- id-data tad-deċiżjoni jew id-data tal-ħruġ ta' titolu eżegwibbli ieħor.

C6. Specifika jekk għandek xi forma ta' assigurazzjoni jew drittijiet u facilitajiet oħra li jistgħu jkopru l-ispejjeż legali kollha jew parti minnhom.

Jekk iva, jekk jogħġibok agħti d-dettalji:

D. Is-sitwazzjoni tal-familja

Kemm jgħixu nies fl-unità domestika tiegħek? |_____|

Jekk jogħġgbok speċifika r-relazzjoni tagħhom miegħek

Hemm xi persuna li hija finanzjarjament dipendenti fuqek li ma tgħixx miegħek?

Inti tiddependi finanzjarjament fuq xi persuna li ma tgħixx miegħek?

Kunjom u isem		Relazzjoni mar-rikorrent	

E. Informazzjoni finanzjarja

Jekk jogħgbok aghti l-informazzjoni kollha dwarek, il-konkubin(a) tiegħek jew il-konjuġi tiegħek, dwar kwalunkwe persuna li hija finanzjarjament dipendenti fuqek jew, fejn applikabbi, kwalunkwe persuna li inti finanzjarjament dipendenti fuqha.

Jekk tirċievi kontribuzzjonijiet finanzjarji oħra minbarra l-manteniment minn persuna li inti tiddependi finanziariament fuqha u li ma tqażixx miegħek, iekk iqoġġabok indikahom taħt it-Taqsima E.1 “Dħul ieħor”.

Jekk inti tipprovdi assistenza finanzjarja lil xi persuna għajr xi ħadd li jiddependi finanzjarjament fuqek u li jgħix miegħek, iekk jogħabbok indikha taħbi it-Taqsima E.3 "Speiċież oħra".

Jekk jogħiġbok ehmeż id-dokumenti ta' sostenn kollha tas-sitwazzjonijiet deskritti hawn fuq.

Jekk jogħġbok specifika l-munita li fiha tesprimi l-valuri pekunarji fit-tabella jekk huma espresso f'munita li mhix iż-ir-RON.

E.1. Dettalji dwar I. Rikorrent II. Konjuġi jew III. Persuni IV. Persuni	
dħul ta' kull xahar konkubin dipendenti li jsostnu	
ir-	
rikorrent	
----- ----- ----- ----- -----	
Salarji,	
indennizzi:	
----- ----- ----- ----- -----	
Profitt tan-negożju:	
----- ----- ----- ----- -----	
Pensionijiet:	
----- ----- ----- ----- -----	
Dħul:	
----- ----- ----- ----- -----	
Benefiċċji	
mill-Istat:	

|1. allowances: | | | | | |

|_____|_____|_____|_____|_____|

|2. benefiċċju tal-qgħad| | | | | |

|u assigurazzjoni | | | | | |

|soċjali: | | | | | |

|_____|_____|_____|_____|_____|

|Dħul minn | | | | | |

|intitolamenti | | | | | |

|għal čerti | | | | | |

|assi mobbli jew immobbli: | | | | | |

|_____|_____|_____|_____|_____|

|Dħul ieħor: | | | | | |

|_____|_____|_____|_____|_____|

TOTAL: | | | | | |

|_____|_____|_____|_____|_____|

|E.2. Ammont |I. Rikorrent |II. Konjuġi jew|III. Persuni|IV. Persuni|

|ta' proprjetajiet | | konkubin |dipendenti |li jsostnu|

| | | ||ir-|

| | | | rikorrent|

|_____|_____|_____|_____|_____|

|II-bini fejn | | | | | |

|tgħix: | | | | | |

|_____|_____|_____|_____|_____|

|Bini ieħor: | | | | | |

|_____|_____|_____|_____|_____|

|Art: | | | | | |

|_____|_____|_____|_____|_____|

|Tfaddil: | | | | | |

|_____|_____|_____|_____|_____|

|Ishma: | | | | | |

|Vetturi bil-mutur: | | | | |

|Assi oħra: | | | | |

TOTAL: | | | | |

|E.3. Spejjeż |I. Rikorrent |II. Konjuġi jew|III. Persuni|IV. Persuni |

|ta' kull xahar | konkubin |dipendenti |li jsostnu|

| | | ||ir-

| | | | rikorrent|

Taxxi: | | | | |

|Kontribuzzjonijiet | | | | |

|tas-sigurtà soċjali:| | | | |

|Taxxi lokali: | | | | |

|Spejjeż | | | | |

|ipotekarji: | | | | |

|Spejjeż tal-kera u | | | | |

|tal-akkomodazzjoni: | | | | |

|Spejjeż | | | | |

|fuq l-edukazzjoni: | | | | | |

|Spejjeż | | | | |

|Tħaris tat-tfal | | | | |

ipotekarji:					
Pagamenti parziali:					
ħlas lura ta'					
self:					
Manteniment imħallas lil persuni oħra					
taħt					
obbligu legali:					
Spejjeż oħrajn:					
TOTAL:					

Niddikjara fuq l-unur tiegħi li l-informazzjoni mogħtija hija vera u kompluta u nimpenja ruħi li niddikjara mingħajr dewmien lill-awtorità kompetenti li tiproċċessa r-rikors kwalunkwe bidla fis-sitwazzjoni finanzjarja tiegħi.

Imħejjija fi

Data

Firma

7 X'dokumenti jridu jiġu pprezentati mal-formola tal-applikazzjoni għal għajjnuna legali?

It-talba għall-għajjnuna legali pubblika tiġi expressa bil-miktub u tinkludi referenzi dwar is-suġġett u n-natura tal-proċedimenti li għalihom tintalab l-għajjnuna legali pubblika, l-identità, in-numru personali, id-domiċilju u l-i-status finanzjarju tar-rikorrent u tal-familja tiegħi, billi jiġi meħmuża dokumenti ta' sostenn tad-dħul tiegħi u tal-familja tiegħi, u evidenza tal-obbligi ta' manteniment jew ta' ħlas. Ir-rikors għandu jkun akkumpanjat ukoll minn dikjarazzjoni fuq l-unur mir-rikorrent, fejn jindika jekk irċeviex xi għajjnuna legali pubblika fl-aħħar 12-il xahar, f'liema forma, għal liema kwistjoni u l-ammont ta' dik l-ghajjnuna.

Il-qorti tista' titlob kwalunkwe kjarifika u evidenza mill-partijiet, jew informazzjoni bil-miktub mill-awtoritajiet kompetenti.

L-assistenza extraġudizzjarja tingħata mis-Servizz tal-Għajjnuna Legali stabbilit f'kull kamra tal-avukati abbaži ta' rikors li l-mudell tiegħi huwa approvat mid-Dipartiment għall-Koordinazzjoni tal-Għajjnuna Legali, li għandu jinkludi referenzi dwar is-suġġett u n-natura tar-rikors għall-għajjnuna, l-identità, in-numru personali, id-domiċilju u l-i-status finanzjarju tar-rikorrent u tal-familja tiegħi, u miegħu jiġi meħmuża dokumenti ta' sostenn għad-dħul tiegħi u tal-familja tiegħi, u evidenza tal-obbligi ta' manteniment jew ta' ħlas.

Ir-rikors għandu jkun akkumpanjat ukoll minn dikjarazzjoni fuq l-unur mir-rikorrent, fejn jindika jekk irċeviex xi għajjnuna legali pubblika fl-aħħar 12-il xahar, f'liema forma, għal liema kwistjoni u l-ammont ta' dik l-ghajjnuna.

Ir-rikorrent għandu jiprovd i-evidenza tal-istatus finanzjarju tiegħu princiċialment permezz tad-dokumenti li ġejjin:

- attestazzjoni tad-dħul għar-rikorrent u għall-membri l-oħra tal-familja tiegħu;
- ir-registru tal-familja u, fejn applikabbi, iċ-ċertifikati tat-twelid tat-tfal;
- iċ-ċertifikat ta' diżabbiltà tar-rikorrent jew tat-tfal, fejn applikabbi;
- dikjarazzjoni fuq l-unur li turi li r-rikorrent u l-membri l-oħra tal-familja tiegħu ma jirċevux dħul addizzjonali;
- dikjarazzjoni fuq l-unur rigward l-assi tar-rikorrent u tal-familja tiegħu;
- dikjarazzjoni fuq l-unur li turi li r-rikorrent u/jew il-ġenitru l-ieħor jiddikjaraw li t-tifel/tifla ma jkunx fdat jew imqiegħed taħt il-kustodja ta' korp privat jew servizz pubbliku awtorizzat ieħor, jew ta' kwalunkwe persuna ġuridika;
- prova mogħtija mill-awtoritajiet kompetenti dwar id-dikjarazzjoni tal-assi taxxabbi fuq l-isem tar-rikorrent jew, fejn applikabbi, fuq l-isem tal-membri l-oħra tal-familja tiegħu;
- dokumenti oħra meħtieġa biex jiġi stabbilit id-dritt għall-ġħajnuna legali skont il-liġi.

(L-Artikolu 14 tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-ġħajnuna legali pubblika f'materji ċivil, kif approvata bil-Liġi Nru 193/2008, kif sussegwentement emendata u supplimentata, u l-Artikolu 73 tal-Liġi Nru 51/1995 għall-organizzazzjoni u l-prattika tal-professjoni ta' avukat, kif sussegwentement emendata u supplimentata).

8 Fejn irrid nibgħat l-applikazzjoni tiegħi għal għajnuna legali?

Ir-rikors għall-ġħajnuna legali pubblika jiġi indirizzat lill-qorti kompetenti li tkun qed tittratta l-kawża li għaliha tintalab l-ġħajnuna; għall-ġħajnuna legali pubblika mitluba għall-eżekuzzjoni ta' sentenza, ir-rikors jaqa' taħt il-kompetenza tal-qorti tal-eżekuzzjoni. Fejn il-qorti kompetenti ma tkunx tista' tiġi ddeterminata, is-soluzzjoni tkun f'idejn il-qorti distrettwali li fil-ġurisdizzjoni territorjali tagħha r-rikorrent ikollu d-domiċilju jew ir-residenza tiegħu.

Jekk tintalab għajnuna legali pubblika fi proċedimenti legali li jkunu għaddejjin, ir-rikors(i) għall-ġħajnuna legali pubblika, fejn applikabbi, jiġi/jiġi rizolti mill-bord inkarigat mir-riżoluzzjoni tar-rikors prinċipali.

L-ġħajnuna legali pubblika tingħata fi kwalunkwe ħin matul il-proċedimenti, mid-data li fiha l-parti interessa tkun ippreżentat ir-rikors, u tinżamm matul l-istadju proċedurali kollu li fih tkun intalbet. Ir-rikors għall-ġħajnuna legali pubblika huwa eżentat mit-taxxa tal-boll.

L-ġħajnuna legali pubblika għall-proċeduri ta' stħarriġ ġudizzjarju tista' tingħata fil-forma ta' rikors ġdid. Ir-rikors għall-ġħajnuna legali pubblika għal proċeduri ta' stħarriġ ġudizzjarju jiġi indirizzat lill-qorti li s-sentenza tagħha trid tiġi appellata fil-limitu ta' zmien għall-preżentata ta' appell u jiġi deċiż b'urġenza minn bord li ma jkunx dak li ddeċieda dwar il-merti tal-kawża.

Bis-sottomissjoni tar-rikors għall-ġħajnuna legali pubblika, il-limitu taż-żmien għall-preżentata ta' appell jiġi sospiż biss ladarba r-rikorrent jissottometti d-dokumenti ta' sostenn fi zmien ta' mhux aktar minn għaxart ijiem. Limitu ta' zmien ġdid għall-preżentata ta' appell jibda jiddekorri mid-data tal-komunikazzjoni tal-konklużjoni li tiddeċiedi r-rikors għall-ġħajnuna legali pubblika jew, fejn applikabbi, ir-rikors għal stħarriġ ġudizzjarju fis-sens ta' ammissjoni jew čaħda.

Jekk ir-rikors għall-ġħajnuna legali pubblika jintlaqa', il-qorti tikkomunika immedjatamente il-konklużjoni lir-rikorrent u lill-kamra tal-avukati. Il-kamra tal-avukati trid taħħtar avukat fi zmien 48 siegħa, li jkun intitolat li jippreżenta rikors quddiem kwalunkwe qorti tal-appell, skont il-każ. Id-data tal-ħatra tal-avukat u d-dettalji tiegħu jiġi kkomunikati lill-qorti u lir-rikorrent fi zmien ta' mhux aktar minn 48 siegħa. Limitu ta' zmien ġdid għall-preżentata ta' appell jibda jiddekorri mid-data tal-ħatra tal-avukat.

L-assistenza extraġudizzjarja tingħata mis-Servizz tal-Ġħajnuna Legali stabbilit f'kull kamra tal-avukati abbaži ta' rikors li l-mudell tagħha huwa approvat mid-Dipartiment għall-Koordinazzjoni tal-Ġħajnuna Legali, li għandha tinkludi referenzi dwar is-suġġett u n-natura tar-rikors għall-ġħajnuna, l-identità, in-numru personali, id-domiċilju u l-istatus finanzjarju tar-rikorrent u tal-familja tiegħu, u magħha jiġi meħmuża dokumenti ta' sostenn għad-dħul tiegħu u tal-familja tiegħu, u evidenza tal-obbligli ta' manteniment jew ta' ħlas.

Ir-rikors ikun akkumpanjat ukoll minn dikjarazzjoni fuq l-unur mir-rikorrent, fejn jindika jekk irċeviex xi għajnuna legali pubblika fl-aħħar 12-il xahar, f'liema forma, għal liema kwistjoni u l-ammont ta' dik l-ġħajnuna.

Ir-rikors għall-assistenza extraġudizzjarja jiġi pprezentat lis-Servizz tal-Għajnuna Legali u jiġi deċiż fi żmien ta' mhux aktar minn 15-il jum tax-xogħol mid-data tar-registrazzjoni permezz ta' deċiżjoni li tilqa' jew tiċħad dak ir-rikors, fejn applikabbli. Id-deċiżjoni tiġi nnotifikata lir-rikorrent fi żmien ġamest ijiem tax-xogħol mid-data tal-ħruġ tad-deċiżjoni. Id-deċiżjoni li tiċħad ir-rikors għall-assistenza extraġudizzjarja tista' tiġi kkontestata quddiem il-Bord tal-Kamra tal-Avukati fi żmien ġamest ijiem min-notifika tagħha. L-oġgezzjonijiet għad-deċiżjoni ta' čaħda jiġu ttrattati mill-Bord tal-Kamra tal-Avukati, bħala kwistjoni ta' urġenza, matul l-ewwel laqgħa tal-Bord tal-Kamra tal-Avukati.

(L-Artikoli 11, 12 u 13 tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-għajnuna legali pubblika f'materji ċivili, kif approvata bil-Liġi Nru 193/2008, kif sussegwentement emendata u supplimentata, u l-Artikolu 73 tal-Liġi Nru 51/1995 għall-organizzazzjoni u l-prattika tal-professjoni ta' avukat, kif sussegwentement emendata u supplimentata).

9 Kif nista' nsir naf jekk jiniex intitolat għal għajnuna legali?

Il-qorti tiddeċiedi dwar ir-rikors għall-ġħajnuna legali pubblika, mingħajr ma ssejjaħ lill-partijiet, b'konklużjoni motivata mogħtija *in camera*. Il-parti interessata tista' tippreżenta rikors għal stħarriġ ġudizzjarju tal-konklużjoni li tiċħad ir-rikors għall-ġħajnuna legali pubblika fi żmien ġamest ijiem mid-data tan-notifika tal-konklużjoni. Ir-rikors għal stħarriġ ġudizzjarju jiġi deċiż *in camera* minn bord ieħor u l-qorti tagħti konklużjoni irrevokabbli.

Jekk ir-rikors għall-ġħajnuna legali pubblika jkun ġie approvat għal għajnuna fil-forma ta' assistenza minn avukat, dak ir-rikors u l-konklużjoni tal-approvazzjoni jintbagħtu immedjatamente lill-president tal-kamra tal-avukati fil-ġurisdizzjoni ta' dik il-qorti. Il-president tal-kamra tal-avukati jew l-avukat inkarigat b'dan il-kompiju mill-president jaħtar avukat elenkat fir-Registru tal-ġħajnuna Legali fi żmien tlett ijiem, li jibagħtulu l-konklużjoni flimkien man-notifika tal-ħatra. Il-president tal-kamra tal-avukati jrid jinforma wkoll lill-benefiċjarju tal-ġħajnuna legali pubblika bl-isem tal-avukat maħtur. Il-benefiċjarju tal-ġħajnuna legali pubblika jista' jitlob huwa nnifsu l-ħatra ta' avukat partikolari, bil-kunsens ta' dan tal-aħħar skont il-liġi.

Ir-rikors għall-assistenza extraġudizzjarja jiġi pprezentat lis-Servizz tal-Għajnuna Legali fi ħdan kull kamra tal-avukati u jigi deċiż fi żmien ta' mhux aktar minn 15-il jum tax-xogħol mid-data tar-registrazzjoni permezz ta' deċiżjoni li tilqa' jew tiċħad dak ir-rikors, fejn applikabbli. Id-deċiżjoni tiġi nnotifikata lir-rikorrent fi żmien ġamest ijiem tax-xogħol mid-data tal-ħruġ tad-deċiżjoni. Il-president tal-kamra tal-avukati kompetenti jaħtar avukat mir-Registru tal-ġħajnuna Legali tal-kamra tal-avukati skont id-deċiżjoni li tingħata assistenza extraġudizzjarja. Il-president tal-kamra tal-avukati jista' japprova, jekk ikun possibbli, li l-assistenza extraġudizzjarja tingħata minn avukat magħżul mill-persuna li lilha tingħata l-ġħajnuna legali.

(L-Artikolu 15 tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-għajnuna legali pubblika f'materji ċivili, kif approvata bil-Liġi Nru 193/2008, kif sussegwentement emendata u supplimentata, u l-Artikolu 73 tal-Liġi Nru 51/1995 għall-organizzazzjoni u l-prattika tal-professjoni ta' avukat, kif sussegwentement emendata u supplimentata).

10 X'għandi nagħmel jekk inkun intitolat għal għajnuna legali?

L-ġħajnuna legali pubblika fil-forma ta' assistenza minn avukat tingħata skont il-Liġi Nru 51/1995 dwar l-organizzazzjoni u l-prattika tal-professjoni ta' avukat, kif ippubblikata mill-ġdid, kif sussegwentement emendata u supplimentata, li tikkonċerna l-ġħajnuna legali jew l-ġħajnuna legali mingħajr ħlas.

Jekk ir-rikors għall-ġħajnuna legali pubblika jkun ġie approvat għal għajnuna fil-forma ta' assistenza minn avukat, dak ir-rikors u l-konklużjoni tal-approvazzjoni jintbagħtu immedjatamente lill-president tal-kamra tal-avukati fil-ġurisdizzjoni ta' dik il-qorti. Il-president tal-kamra tal-avukati jew l-avukat inkarigat b'dan il-kompiju mill-president jaħtar avukat elenkat fir-Registru tal-ġħajnuna Legali fi żmien tlett ijiem, li jibagħtulu l-konklużjoni flimkien man-notifika tal-ħatra. Il-president tal-kamra tal-avukati jrid jinforma wkoll lill-benefiċjarju tal-ġħajnuna legali pubblika bl-isem tal-avukat maħtur. Il-benefiċjarju tal-ġħajnuna legali pubblika jista' jitlob huwa nnifsu l-ħatra ta' avukat partikolari, bil-kunsens ta' dan tal-aħħar skont il-liġi.

L-assistenza minn avukat tista' tkun ukoll assistenza extraġudizzjarja u tikkonsisti fl-għotxi ta' konsultazzjoni, is-sottomissjoni ta' talbiet, petizzjonijiet jew notifikasi jew il-bidu ta' azzjoni legali oħra bħal din, u fir-rappreżentanza tal-klijenti quddiem awtoritatjiet jew istituzzjonijiet pubbliċi, għajr awtoritatjiet ġudizzjarji jew awtoritatjiet li għandhom setgħat ġudizzjarji, sabiex jiġi żgurat l-eżerċitar ta' certi drittijiet jew interassi leġittimi. L-assistenza

extraġudizzjarja trid tirriżulta fl-għoti ta' informazzjoni čara u aċċessibbli lir-rikorrent skont id-dispożizzjonijiet legali fis-seħħi rigward l-istituzzjonijiet kompetenti u, jekk ikun possibbli, ir-rekwiżiti, il-limiti ta' żmien u l-proċeduri previsti mil-liġi għar-rikonoxximent, l-ġħoti jew l-eżerċitar tad-dritt jew l-interess, kif allegat mir-rikorrent. L-assistenza extraġudizzjarja tingħata skont il-Liġi Nru 51/1995, kif ippubblikata mill-ġdid, kif sussegwentement emedata u supplimentata.

Ir-rikors għall-assistenza extraġudizzjarja jiġi ppreżentat lis-Servizz tal-Ġħajjnuna Legali fi ħdan kull kamra tal-avukati u jiġi deċiż fi żmien ta' mhux aktar minn 15-il jum tax-xogħol mid-data tar-reġistrattu permezz ta' deċiżjoni li tilqa' jew tiċħad dak ir-rikors, fejn applikabbli. Id-deċiżjoni tiġi nnotifikata lir-rikorrent fi żmien ġamest ijiem tax-xogħol mid-data tal-ħruġ tad-deċiżjoni. Id-deċiżjoni li tiċħad ir-rikors għall-assistenza extraġudizzjarja tista' tiġi kkontestata quddiem il-Bord tal-Kamra tal-Avukati fi żmien ġamest ijiem min-notifika tagħha. L-oġgezzjonijiet għad-deċiżjoni ta' ċaħda jiġu ttrattati mill-Bord tal-Kamra tal-Avukati, bħala kwistjoni ta' urgenza, matul l-ewwel laqgħa tal-Bord tal-Kamra tal-Avukati.

Il-president tal-kamra tal-avukati kompetenti jaħtar avukat mir-Reġistratu tal-Ġħajjnuna Legali tal-kamra tal-avukati skont id-deċiżjoni li tingħata assistenza extraġudizzjarja. Il-president tal-kamra tal-avukati jista' japprova, jekk ikun possibbli, li l-assistenza extraġudizzjarja tingħata minn avukat magħżul mill-persuna li lilha tingħata l-ġħajjnuna legali.

Meta r-rikors għall-ġħajjnuna legali pubblika jiġi approvat fil-forma ta' tariffa mħallsa lill-espert, traduttur jew interpretu, il-konklużjoni li tapprova l-ġħajjnuna tistabbilixxi wkoll it-tariffa provviżorja dovuta lilhom. Il-qorti tistabbilixxi t-tariffa finali wara l-ġħoti tas-servizz li għaliex tkun tħallset it-tariffa provviżorja.

Meta r-rikors għall-ġħajjnuna legali pubblika jiġi approvat fil-forma ta' tariffa mħallsa lill-uffiċjal ġudizzjarju, il-konklużjoni li tapprova l-ġħajjnuna tistabbilixxi wkoll it-tariffa provviżorja dovuta lill-uffiċjal ġudizzjarju skont il-kumplessità tal-każ f'dik id-data. Ir-rikors u l-konklużjoni ta' approvazzjoni jintbagħtu malajr kemm jista' jkun lill-kamra territorjali tal-uffiċjali ġudizzjarji fil-ġurisdizzjoni territorjali ta' dik il-qorti. Il-bord tal-kamra territorjali tal-uffiċjali ġudizzjarji jrid jaħtar uffiċjal ġudizzjarju fi żmien tlett ijiem, li jibagħtulu l-konklużjoni rispettiva flimkien mal-avviż tal-ħatra. Il-president irid jinforma wkoll lill-benefiċjarju tal-ġħajjnuna legali pubblika bl-isem tal-uffiċjal ġudizzjarju maħtur. Il-benefiċjarju tal-ġħajjnuna legali pubblika jista' jitlob huwa nnifsu l-ħatra ta' uffiċjal ġudizzjarju partikolari b'kompetenza partikolari.

Wara li l-uffiċjal ġudizzjarju jkun wettaq id-dmirijiet tiegħu skont il-liġi u r-regolamenti tiegħu, il-qorti tistabbilixxi t-tariffa finali, fuq talba tal-uffiċjal ġudizzjarju, skont il-kumplessità tal-każ u l-volum tax-xogħol imwettaq, fil-limiti tat-tariffi stabbiliti skont il-liġi.

Meta r-rikors li jagħti l-faċilitajiet għall-ħlas tal-ispejjeż legali jiġi approvat, il-konklużjoni tiddetermina jew l-eżenzjoni mill-ħlas jew ir-rata ta' skont, l-iskadenzi għall-ħlas u l-valur tal-pagamenti parżjali, fejn applikabbli. Meta l-ispejjeż legali pagabbli jaqbżu l-valur doppju tad-dħul medju ta' kull xahar tar-rikorrent għal kull familja fix-xahar ta' qabel is-sottomissjoni tar-rikors għall-ġħajjnuna legali pubblika, il-ħlas jitqassam b'mod li l-ħlas parżjali pagabbli ta' kull xahar ma jaqbiżx nofs id-dħul nett għal kull familja, sakemm il-qorti ma tqisx il-ħtieġa li tagħti forma ta' għajjnuna oħra aktar favorevoli. Il-ħlas tal-ispejjeż legali jista' jitqassam f'mhux aktar minn 48 pagament fix-xahar.

(L-Artikoli 23, 24, 25, 32, 33, 34 u 35 tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-ġħajjnuna legali pubblika f'materji ċivili, kif approvata bil-Liġi Nru 193/2008, kif sussegwentement emedata u supplimentata, u l-Artikolu 71 u 73 tal-Liġi Nru 51/1995 għall-organizzazzjoni u l-prattika tal-professjoni ta' avukat, kif sussegwentement emedata u supplimentata).

11 Min jagħżilli l-avukat, jekk inkun intitolat għal għajjnuna legali?

L-ġħajjnuna legali fil-forma ta' assistenza minn avukat tingħata skont il-Liġi Nru 51/1995 dwar l-organizzazzjoni u l-prattika tal-professjoni ta' avukat, kif ippubblikata mill-ġdid, kif sussegwentement emedata u supplimentata, li tikkonċerna l-ġħajjnuna legali jew l-ġħajjnuna legali mingħajr ħlas.

Jekk ir-rikors għall-ġħajjnuna legali pubblika jkun ġie approvat għal għajjnuna fil-forma ta' assistenza minn avukat, dak ir-rikors u l-konklużjoni tal-approvazzjoni jintbagħtu immedjatamente lill-president tal-kamra tal-avukati fil-ġurisdizzjoni ta' dik il-qorti. Il-president tal-kamra tal-avukati jew l-avukat inkarigat b'dan il-kompiju mill-president jaħtar avukat elenkat fir-Reġistratu tal-Ġħajjnuna Legali fi żmien tlett ijiem, li jibagħtulu l-konklużjoni

flimkien man-notifika tal-ħatra. Il-president tal-kamra tal-avukati jrid jinforma wkoll lill-benefiċjarju tal-ġħajnuna legali pubblika bl-isem tal-avukat maħtur. Il-benefiċjarju tal-ġħajnuna legali pubblika jista' jitlob huwa nnifsu l-ħatra ta' avukat partikolari, bil-kunsens ta' dan tal-aħħar skont il-liġi.

Fir-rigward tal-assistenza extraġudizzjarja, il-president tal-kamra tal-avukati kompetenti jaħtar avukat mir-Reġistru tal-Ġħajjnuna Legali tal-kamra tal-avukati skont id-deċiżjoni li tingħata assistenza extraġudizzjarja. Il-president tal-kamra tal-avukati jista' japprova, jekk ikun possibbli, li l-assistenza extraġudizzjarja tingħata minn avukat magħżul mill-persuna li lilha tingħata l-ġħajnuna legali.

(*L-Artikolu 23 u l-Artikolu 35 tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-ġħajnuna legali pubblika f'materji ċivili, kif approvata bil-Liġi Nru 193/2008, kif sussegwentement emendata u supplimentata, u l-Artikoli 71 u 73 tal-Liġi Nru 51/1995 għall-organizzazzjoni u l-prattika tal-professjoni ta' avukat, kif sussegwentement emendata u supplimentata*)

12 L-ġħajjnuna legali tkopri l-ispejjeż kollha tal-proċedimenti?

L-ġħajjnuna legali pubblika tista' tingħata fil-forom li ġejjin:

- (a) il-ħlas tat-tariffa għar-rappreżentanza, l-assistenza legali u, fejn applikabbli, id-difiża minn avukat maħtur jew magħżul sabiex jiġi żgurat l-eżerċitar jew is-salvagħwardjar ta' dritt jew interessa leġittimu fil-qorti jew sabiex tiġi evitata tilwima, minn hawn 'il-quddiem imsejħa "assistenza minn avukat";
- (b) il-ħlas ipprovdut lill-espert, lit-traduttur jew lill-interpretu użat matul il-proċedimenti, bl-approvazzjoni tal-qorti jew tal-awtorità ġudizzjarja, jekk dan il-ħlas jaqa' fuq il-persuna li tippreżenta rikors għall-ġħajjnuna legali pubblika;
- (c) il-ħlas tat-tariffa tal-uffiċċjal ġudizzjarju;
- (d) eżenzjonijiet minn, tnaqqis, skedar mill-ġdid jew differment tal-ħlas tal-ispejjeż legali, kif previst mil-liġi, inkluži dawk dovuti fl-istadju tal-eżekuzzjoni.

Meta l-ġħajjnuna legali pubblika tiġi pprovduta lil čittadini tal-Istati Membri tal-UE jew lil persuni oħra li jkollhom id-domiċċlu jew ir-residenza abitwali tagħhom fit-territorju ta' Stat Membru, l-ġħajjnuna legali pubblika approvata tista' tinkludi wkoll:

- (a) l-ispejjeż għat-traduzzjoni tad-dokumenti ppreżentati mill-benefiċjarju, li kienu mitluba mill-qorti jew mill-awtorità ġudizzjarja għar-rizoluzzjoni tal-każ, u t-talbiet u d-dokumenti relatati sottomessi jew riċevuti skont dan il-kapitolu huma eżentati mill-formalità tal-legalizzazzjoni jew minn kwalunkwe formalità ekwivalenti oħra;
- (b) is-servizzi ta' interpretu fil-proċedimenti li jkunu saru quddiem il-qorti/awtorità ġudizzjarja;
- (c) l-ispejjeż imġarrba bl-ivvjaġġar li l-benefiċjarju tal-assistenza jew persuna oħra jridu jagħmlu lejn ir-Rumanija fuq talba tal-qorti jew tal-awtorità ġudizzjarja, jew fejn il-liġi tirrikjedi l-preżenza obbligatorja ta' xi waħda minn dawn il-persuni

L-ġħajjnuna legali pubblika tista' tiġi pprovduta, separatament jew b'mod kumulattiv, fi kwalunkwe waħda mill-forom imsemmija hawn fuq. Il-valur tal-ġħajjnuna legali pubblika pprovduta, separatament jew b'mod kumulattiv, fi kwalunkwe forma ta' assistenza minn avukat, espert, traduttur, interpretu jew uffiċċjal ġudizzjarju, ma jistax jaqbeż il-livell massimu ekwivalenti ta' tnax-il salarju minimu gross nazzjonali fuq perjodu ta' sena fis-sena meta jkun ġie ppreżentat ir-rikors għall-ġħajjnuna.

(*L-Artikoli 6, 7 u 44 tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-ġħajjnuna legali pubblika f'materji ċivili, kif approvata bil-Liġi Nru 193/2008, kif sussegwentement emendata u supplimentata*).

13 Min għandu jħallas l-ispejjeż l-oħra jekk jien inkun intitolat biss għal-ġħajjnuna legali limitata?

L-ispejjeż li għalihom il-parti tkun ingħatat eżenzjonijiet jew skontijiet bl-approvazzjoni tal-ġħajjnuna legali pubblika jiġi imposti fuq il-parti l-oħra jekk din tal-aħħar toħroġ telliefa. Il-parti telliefa tkun marbuta li tħallas

dawn l-ammonti lill-Istat.

Jekk il-parti li tkun irċeviet l-ġħajjnuna legali pubblika toħroġ telliefa, l-ispejjeż tal-proċedimenti mgarrba mill-Istat għandhom jiġgarbu minn din tal-ewwel. Madankollu, il-qorti tista' tiddeċiedi, bir-riżoluzzjoni tal-każ, li torbot lill-parti li tkun irċeviet l-ġħajjnuna pubblika legali tħallas lura b'mod sħiħ jew parżjali l-ispejjeż imġarrba mill-Istat jekk, bl-imġiba mhux diliġenti tagħha matul il-proċedimenti, il-parti tkun ikkawżat it-telf tal-kawża jew jekk sentenza tkun aċċertat it-twettiq abbużiv tal-azzjoni.

(*L-Artikoli 18 u 19 tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-ġħajjnuna legali pubblika f'materji ċivili, kif approvata bil-Ligi Nru 193/2008, kif sussegwentement emendata u supplimentata*).

14 L-ġħajjnuna legali tkopri l-appelli wkoll?

Jekk is-sentenza mogħtija fil-każ li għalih tkun qiet approvata l-ġħajjnuna legali pubblika tiġi appellata, l-ġħajjnuna legali pubblika mogħtija fl-istadju proċedurali preċedenti fil-forma preskritta ta' assistenza minn avukat tiġi legalment estiża biex tkopri t-tfassil tar-rikors u tar-raġunijiet għall-appell kif ukoll ir-rikors għall-proċedura ta' appell u t-twettiq tagħha.

Is-sentenza mogħtija bid-dritt ta' appell u l-kopja tal-konklużjoni li tapprova l-ġħajjnuna legali pubblika jiġu nnotifikati immedjatament lill-kamra tal-avukati għal skopijiet ta' verifika u rikonoxximent jew, fejn applikabbli, biex jinħatar avukat intitolat li jippreżenta rikors quddiem qorti tal-appell. Għall-proċedura tal-appell, l-avukat huwa intitolat għal tariffa separata li tiġi determinata mill-qorti tal-appell skont il-liġi.

Jekk il-parti ma tkunx irċeviet għajjnuna legali pubblika fl-istadju proċedurali preċedenti tal-proċedura tal-appell, l-ġħajjnuna legali pubblika tintalab billi jiġi ppreżentat rikors ġdid.

Limitu ta' żmien ġdid għall-preżentata ta' appell jibda jiddekorri mid-data tal-ħatra jew tar-rikonoxximent tal-avukat. Id-data tal-ħatra tal-avukat u d-dettalji tiegħu jiġi kkomunikati lill-qorti u lir-rikorrent fi żmien ta' mhux aktar minn 48 siegħa.

Il-qorti tal-appell tivverifika jekk ir-rekwiżiti għall-ġħajjnuna legali pubblika mogħtija jkunux għadhom qed jiġi ssodisfati. Jekk il-qorti ssib li r-rekwiżiti ma jkunux għadhom qed jiġi ssodisfati, hija tiddeċiedi f'konklużjoni li ttemm l-ġħajjnuna u li torbot lill-parti tħallas lura kompletament jew parżjalment l-ispejjeż imġarrba mill-Istat fil-forma ta' tariffa tal-avukat.

(*L-Artikolu 13.1 tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-ġħajjnuna legali pubblika f'materji ċivili, kif approvata bil-Ligi Nru 193/2008, kif sussegwentement emendata u supplimentata*).

15 L-ġħajjnuna legali tista' tiġi rtirata qabel il-konklużjoni tal-proċedimenti (jew saħansitra tiġi revokata wara t-terminazzjoni tal-proċedimenti)?

Id-dritt għall-ġħajjnuna legali pubblika jintemm bil-mewt tal-parti jew bit-titjib fl-istatus finanzjarju ta' dik il-parti sal-punt li tkun tiflaħ tħallas l-ispejjeż legali.

Mal-wasla tar-rikors għall-ġħajjnuna legali pubblika, ir-rikorrent jiġi infurmat li, jekk jitlef il-kawża, l-ispejjeż legali tal-parti l-oħra jithallsu minnu u tkun prevista l-possibbiltà għalih li jħallas lura l-ammonti riċevuti bħala għajjnuna legali pubblika meta parti interessata tirreferi għall-qorti li tkun approvat l-ġħajjnuna legali pubblika u tissottommetti evidenza rigward l-istatus reali tal-persuna li għaliha jkun ġie approvat ir-rikors; l-ġħajjnuna legali pubblika ma tiġix sospiża matul l-investigazzjoni ġid-

Jekk il-qorti ssib li r-rikors għall-ġħajjnuna legali pubblika kien ippreżentat *in mala fide*, billi nhbiet il-verità, hija toħroġ konklużjoni li torbot lill-persuna li tkun irċeviet l-ġħajjnuna legali pubblika b'mod inġustifikabbli, biex tħallas lura l-ammonti li minnhom kienet eżentata bħala kumpens u biex tħallas multa sa ħames darbiet l-ammont li għalih irċeviet l-eżenzjoni b'mod inġustifikabbli. Jista' jiġi ppreżentat biss rikors għal stħarriġ ġudizzjarju kontra l-konklużjoni, bil-possibbiltà li jħalli fuq bażi motivata, stħarriġ ġudizzjarju ta' jew deċiżjoni biex jitnaqqsu l-kumpens jew il-multa. Ir-rikors jiġi ppreżentat fi żmien ħamest ijiem mid-data li fiha tiġi nnotifikata l-konklużjoni u jiġi deċiż minn bord ieħor b'konklużjoni irrevokabbli.

Meta, b'sentenza finali u irrevokabbli, il-beneficjarju tal-ġħajjnuna pubblika jakkwista assi jew pretensjonijiet li l-valur jew l-ammont tagħhom jaqbeż il-valur tal-ġħajjnuna pubblika mogħtija b'għaxar darbiet, huwa jkun marbut li jħallas lura l-ġħajjnuna pubblika. Il-proċedura ta' rimborż hija dik stabbilita fil-Kapitolu III ta' din l-Ordni ta' Emerġenza.

(L-Artikoli 10, 14, 17 u 50(2) tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-ġħajjnuna legali pubblika f'materji ċivili, kif approvata bil-Liġi Nru 193/2008, kif sussegwentement emendata u supplimentata).

16 Nista' nikkontesta r-rifjut li ningħata għajjnuna legali?

Il-qorti tiddeċiedi dwar ir-rikors għall-ġħajjnuna legali pubblika, mingħajr ma ssejja ġi l-partijiet, b'konklużjoni motivata mogħtija *in camera*. Il-parti interessata tista' tippreżenta rikors għal stħarriġ ġudizzjarju kontra l-konklużjoni li tiċħad ir-rikors għall-ġħajjnuna legali pubblika fi żmien ħamest ijiem mid-data tan-notifika tal-konklużjoni. Ir-rikors għal stħarriġ ġudizzjarju jiġi deċiż *in camera* minn bord ieħor u l-qorti tagħti konklużjoni irrevokabbli.

L-ġħajjnuna legali pubblika tista' tiġi rrifjutata meta tintalab b'mod abbuživ, meta l-ispiża stmata tagħha tkun sproportionata mal-valur tas-suġġett tal-kawża u meta ma tkunx mitluba sabiex tissalvagwardja interess leġittimu, jew tintalab għal azzjoni li tmur kontra l-ordni pubbliku jew kostituzzjonali.

Jekk it-talba li għas-soluzzjoni tagħha tintalab għajjnuna legali pubblika taqa' fil-kategorija ta' dawk li jistgħu jkunu soġġetti għal medjazzjoni jew proċeduri ta' soluzzjoni alternattiva għat-tilwim, ir-rikors għall-ġħajjnuna legali pubblika aktarx li jiġi miċħud jekk tingieb prova li r-rirkorrent għall-ġħajjnuna legali pubblika kien irrifjuta li jwettaq tali proċedura qabel ma jinbdew il-proċedimenti legali.

L-ġħajjnuna legali pubblika tista' tiġi miċħuda meta r-rirkorrent jitlob kumpens għad-danni għall-ħsara għall-immaġni, l-unur jew ir-reputazzjoni tiegħi, meta wieħed iqis li huwa ma jkun sofra l-ebda dannu materjali, u meta r-rikors jirriżulta mis-sengħa jew il-professjoni indipendent tar-rirkorrent.

Meta l-ġħajjnuna legali pubblika tingħata lil čittadini tal-Istat Membri tal-UE jew lil persuni oħra li jkunu domiċiljati jew abitwalment residenti fit-territorju ta' Stat Membru, l-awtorità centrali Rumena tista' tirrifjuta li tittrażmetti rikors għall-ġħajjnuna legali lil Stat Membru ieħor jekk tali rikors ikun b'mod ċar bla bażi jew imur lil hinn mill-kamp ta' applikazzjoni tad-Direttiva tal-Kunsill 2002/8/KE. Jekk ir-rikors għall-ġħajjnuna legali jiġi miċħud mill-awtorità kompetenti tal-Istat Membri li jirċievi t-talba, l-awtorità centrali Rumena titlob lir-rirkorrent iħallas lura l-ispejjeż tat-traduzzjoni.

(L-Artikoli 15, 16, 45 u 46 tal-Ordni ta' Emerġenza Nru 51/2008 dwar l-ġħajjnuna legali pubblika f'materji ċivili, kif approvata bil-Liġi Nru 193/2008, kif sussegwentement emendata u supplimentata).

Informazzjoni addizzjonal

Links utli:

[L-Għaqda Nazzjonali tal-Kmamar tal-Avukati fir-Rumania \(Uniunea Națională a Barourilor din România\)](#)

L-aħħar aġġornament: 22/05/2023

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali ta' din il-paġna tinżamm mill-punt ta' kuntatt tan-NGE rispettiv. It-traduzzjoni saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-oriġinal mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjoni. La l-NGE u lanqas il-Kummissjoni Ewropea ma jaċċettaw ebda responsabbiltà fir-rigward ta' kwalunkwe informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġibok irreferi għall-avviż legali sabiex tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istat Membri responsabbi minn din il-paġna.